

فرهنگ منتخب آثار کودک و نوجوان - بخش سوم

قصه‌های عامیانه جهان (۲)

کتاب‌شناسی و مروری بر قصه‌های عامیانه فرانسه و انگلستان

اشاره مترجم:

مطلبی که در ادامه

می‌خوانید، بخش دیگری از کتاب

جامع «فرهنگ منتخب آثار کودک و نوجوان»

است که با چهار ویرایش، چاپ شده. ادنا جانسون آ در

سال ۱۹۳۵ میلادی، به همراه کری ای. اسکات آ، اولین ویرایش

آن را منتشر کرد. وی در سال ۱۹۴۸، به همراه اولین آر. سیکلز آ، نسخه

دوم و در سال ۱۹۵۹، به اتفاق سیکلز و فرانسیس کلارک سیرز آ، ویرایش

نهایی را آماده کرد. کتاب حاضر (ویرایش چهارم) توسط گروه اخیر، در سال ۱۹۷۰، توسط

انتشارات هوتون میفلین آ منتشر شده است. این فرهنگ، در دست ترجمه است تا محققان و

نویسندگان عرصه ادبیات کودکان ایران نیز بتوانند به منبع ارزشمندی دسترسی پیدا کنند.

آنچه بیش از همه در این کتاب اهمیت دارد، کتاب‌شناسی پایان هر بخش است که با در اختیار قرار دادن

اطلاعات تفکیک شده، راه را برای محقق هموار می‌سازد. اگرچه این فرهنگ، منتخبی از آثار کودک و نوجوان را

در خود جای داده است، با بخش‌بندی مناسب و ذکر تبارشناسی هر عنوان، علاوه بر ارائه یک نمونه جامع و کامل از

پژوهش در عرصه ادبیات کودک، بسیاری از اطلاعات پراکنده خواننده را طبقه‌بندی می‌کند.

در این قسمت، با توجه به حجم بالای مدخل‌ها، تنها به ذکر عنوان قصه و کلیات مفاهیم و موضوعات مطرح شده در آن‌ها،

نحوه گردآوری و توضیحی راجع به گردآورندگان‌شان اکتفا شده است.

بخش دیگری از پیش‌گفتار نویسندگان

طی زمانی که ویرایش‌های مختلف کتاب حاضر به چاپ رسیدند، کتاب‌های کودکان فراز و نشیب‌های فراوانی را تجربه کردند.

اهدای کتاب به مدارس و کتابخانه‌ها، از طریق اندوخته دولت فدرال (آمریکا)، نه تنها تحرک خاصی به بازار تولید کتاب بخشید، بلکه

سبب شد تا به سرعت، کتاب‌های فراوانی مطابق با مطالبات آن زمان تولید شوند. از طرف دیگر، این اقدام باعث شد تا کتاب، در

دسترس کودکان مشتاقی قرار گیرد که سابق بر این از نعمت کتاب‌خوانی و ادامه تحصیل محروم بودند.

پیدایش و چاپ کتاب‌های جلد شمیم برای کودکان، رخداد اساسی و حیاتی دیگری در جهت گسترش این حوزه طی این سال‌ها

بود. این کتاب‌ها مشتریان خاص خود را در بین کودکان پیدا کردند و با استقبال فراوانی روبه‌رو شدند. ناشران عناوین مختلفی را با

همین شکل و شمایل راهی بازار کردند. با وجود این، تولید کتاب‌های مصور جلد شمیم، باعث شد آثار هنرمندانی که برای خلق و

شاخص کردن تک‌تک کتاب‌ها به لحاظ طراحی و قطع، در تلاش بودند، لطمه ببینند.

طی یک دهه، مؤسسات چاپ و نشر بسیاری پدید آمد. در همین حین، تشکیل مؤسسات ادغامی، به تضعیف یا نابودی تعدادی

از ناشران کوچک‌تر و برجسته منجر شد که در کار نشر، به دنبال علائق شخصی‌شان بودند.

ادنا جانسون و...
مسعود ملک‌یاری



کسب اعتبار روزافزون کتاب‌های کودکان در هر دو سطح ملی و جهانی، از امتیازهای این رمان بود و زمینه ایجاد جوایز ادبی متعددی را فراهم کرد. طی یک اقدام چشمگیر، کتابخانه کنگره آمریکا، از طریق تأسیسات دپارتمان خواندنی‌های کودکان، تحت نظر متخصصان این امر، نقش خواندنی‌های کودکان را در جامعه به رسمیت شناخت. این مسئله که جامعه آمریکا، دوران پرهرج و مرجی را پشت سر گذاشته، کاملاً در ادبیات بزرگسالش انعکاس یافته بود. دامنه این تأثیر، کم‌کم تا ادبیات کودکان هم گسترده شد. موضوعات و سبک‌های گوناگون، موانع قدیمی را تحت تأثیر قرار داد و تحول ژرفی پدید آورد که هنوز هم ارزشمند است. مشکلات صغر سنی، باعث رونق انتشار کتاب‌های شرح‌دهنده آن‌ها شد.

با توجه به این پیشینه انقلابی در ادبیات و فضای پرشور و شوق مطالعه در این دهه، ویراستاران در ویرایش حاضر، تلاش کرده‌اند تا چشم‌انداز پدیده‌ای را ترسیم کنند؛ منتخبی از آثار موجود که ارزشی ماندگار دارند و کمبود تلاش‌های گذشته را نیز مرتفع می‌کنند. تعصب افراطی نسبت به پژوهش‌ها و مجموعه‌های پیشین، حرکت و فراهم کردن مجموعه‌ای متمایز را دشوار کرده بود.

مروری بر قصه‌های عامیانه مطرح فرانسه

شنل قرمزی^۷ (روایت شارل پرو)

از این قصه نیز روایت‌های متعددی موجود است و همواره این پرسش وجود داشته که آیا استفاده از این روایت، با پایان تلخش بهتر است یا آن یکی با پایان تلطیف شده‌اش؟ به سه دلیل می‌توان روایتی را که در این جا ذکر می‌شود، انتخاب کرد. اول آن که بیشتر بچه‌ها چیزی از معنای مرگی که در چنین پایانی باعث آزار می‌شود، نمی‌دانند. دلیل دوم، ذهن منطقی بچه‌هاست و این نقطه اوج منطق است. دلیل آخر هم این است که برخی کودکان ممکن است از این فرم داستان لذت ببرند؛ مانند بزرگ‌ترها که از دیدن یک تراژدی روی صحنه تأثر لذت می‌برند.

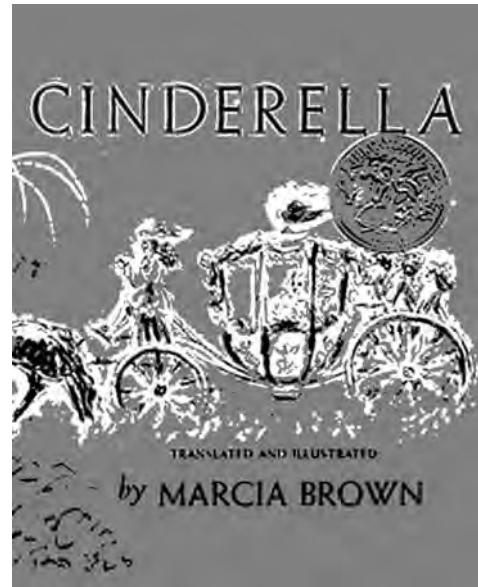
دراکستیل^۸ (روایت اندرو لنگ)

این قصه، از جذاب‌ترین قصه‌های حیوانات است. همه چیز در این قصه جادویی است. قهرمان ابتدا شکست می‌خورد، اما بعد با اعتماد به نفس، پیروزی نهایی را با آن‌چه همه به سادگی شیوه رهبری می‌نامند، به دست می‌آورد. در اوج داستان، طرز برخورد با دراکستیل که کودکان شنونده هم انتظارش را دارند، کاملاً رضایت‌شان را جلب می‌کند و خوانندگان بزرگ‌تر هم به یک اندازه لذت می‌برند؛ اگرچه به دلایل دیگری.

سیندرلا و کفش‌های شیشه‌ای^۹ (روایت والتر د لا مر)

هیچ نسخه‌ای از این قصه ماندگار، به لحاظ حال و هوا، به پای این بازنویسی نمی‌رسد. این روایت با جزئیات دقیق لباس‌ها و جشن، توصیف حساب شده‌اش از یک دختر جوان دوست‌داشتنی، تجسمش از برف و شب‌های زمستانی و لحظات جادویی و رمانتیکش، فضای ویژه‌ای می‌سازد. مهارت راوی توانا، همه جای روایت به چشم می‌خورد؛ نه تنها در ریزه‌کاری‌های رفتار نامادری

پیدایش و چاپ
کتاب‌های جلد ششمین
برای کودکان،
رخداد اساسی و
حیاتی دیگری
در جهت گسترش
این حوزه طی این
سال‌ها بود.
این کتاب‌ها
مشتریان خاص
خود را در بین
کودکان پیدا کردند و
با استقبال فراوانی
روبه‌رو شدند.



شیطانی، بلکه در جادوهایش: «کی داره زوارش در می‌ره، عزیزم؟ فقط آسه آسه و یواش یواش، یه کم صبر داشته باش». هم‌چنین، تسلط بر عباراتی که به نظر محاوره‌ای و گفتاری می‌آیند یا همان زبان قصه‌های عامیانه، به چشم می‌خورد: «هیچ وقت خدا سگرمه‌هایش درهم و بد عنق نمی‌ماند»، «... دو خواهر بزرگ‌تر از پنجره اتاق‌شان، زاغ سیاهش را چوب می‌زدند.» ساختار قصه تا به امروز دست نخورده باقی مانده است؛ خواهران پست‌فطرت به سزای اعمالشان می‌رسند و قضیه بریدن پر و پای‌شان، هنوز بدون ترس از وحشتی که به همراه دارد، به قوت خودش باقی است.

زیبای خفته^{۱۰} (روایت والتر دلا مر)

زیبای خفته، یکی از هشت قصه ماندگار شارل پروست. این قصه در سال ۱۶۹۷، در فرانسه منتشر شد. در اولین ترجمه انگلیسی آن به قلم آر. سمبر، تاریخ تقریبی ۱۷۶۵ ذکر شده است.

برادران گریم، روایت‌های رایج‌تر آن را از مناطق تحت پژوهش‌شان جمع‌آوری کردند و در مجموعه‌شان، تحت عنوان گل سرخ کوچک منتشر کردند. والتر دلا مر، در بازنویسی جذابش، غنای بیشتری به تصویرپردازی و وجه رماتیک اثر بخشیده است.

دیو و دلبر^{۱۱} (روایت اندرو لنگ)

گرایش عمومی دربار فرانسوی لویی چهاردهم که نجیب‌زادگان را در رقابت با روایان قصه‌های عامیانه قرار داده بود، باعث خلق *Histoires ou Contes du Temps Passe; avec des Moralites* پرو شد که ما با نام قصه‌های جادویی پرو می‌شناسیم. این مجموعه، مقلدان کم‌فهمی را در پی خود به راه انداخت؛ از جمله کنتس (مادام) دولنو^{۱۲} (ماری کاترین لا موته)^{۱۳} که داستان‌هایش در واقع «مجموعه خرت و پرت‌های ادبیات عامیانه» بود که با ظاهر گشاده‌دستانه و زینتی‌اش، ضایع شده بود. گریه سفید هم در این مجموعه بود و مثل روایت ریچارد فیلد که الیزابت مکینستری (مک میلان، ۱۹۲۸) تصویرگری کرده بود، این نسخه هم، درک تصویری برتر و محسوس‌تری را ارائه می‌داد. یکی از نویسندگان این مکتب د ویلنو^{۱۴} بود که قصه دیو و دلبر را مدیون او هستیم. البته این قصه را بعضی‌ها متعلق به نویسنده دیگری در همان زمان، به نام مادام بیومانت می‌دانند. دلیل‌شان هم این است که روایت او از این داستان، پیش از همه روایان برای بچه‌ها تنظیم شده است با وجود این، بی‌شک او نویسنده‌ای است که برای اولین بار در دانشنامه عظیم این نوع ادبی که چهل و یک جلد است، *Cabinet de Fees Le* (۱۷۸۵-۸۹)، نامی از این قصه برده است. دیو و دلبر، از ماندگارترین نمونه‌های الگوی رهایی از زشتی، به مدد قدرت عشق است.

ما برای این فرهنگ، روایت اندرو لنگ را انتخاب کرده‌ایم که خود، اقتباسی از روایت مادام د ویلنو است. به نظر می‌رسد کتاب آبی پریان اندرو لنگ، یکی از دوست‌داشتنی‌ترین کتاب‌های کودکان باشد که برای اولین بار در سال ۱۸۸۹ و در دوره‌ای که انتشار قصه‌های عامیانه و جادویی برای کودکان از رونق چندانی برخوردار نبود، منتشر شد (پس از آن خانم مولزورت^{۱۵} و جولیاناهوراتیا اوینگ^{۱۶}، به عنوان نویسندگان مکتب واقع‌گرایی و سنت ویکتوریایی، نقش مهمی در این دوره بازی کردند). کتاب قرمز پریان، یک سال بعد از کتاب آبی پریان منتشر شد (۱۸۹۰) و در نوع خود، جان تازه‌ای به قصه‌های جادویی بخشید. قبلاً گفته شد که اندرو لنگ در زمینه قصه‌های عامیانه، استادی بود با تسلط یک قصه‌گو. او نظریات مردم‌شناختی شایان توجهی در مورد ریشه‌های قصه‌های عامیانه ارائه کرد.

زیبای خفته،
یکی از
هشت قصه ماندگار
شارل پروست.
این قصه
در سال ۱۶۹۷،
در فرانسه
منتشر شد.
در اولین ترجمه
انگلیسی آن
به قلم آر. سمبر،
تاریخ تقریبی
۱۷۶۵ ذکر شده
است.



وزغ‌ها و الماس‌ها^{۱۷}

این قصه، از مردم‌پسندترین قصه‌های جادویی است. در بدنه آن با موتیف‌های پی در پی مواجه می‌شویم: بچه‌های شر، جادو، خوبی خوبی می‌آورد و فراتر از همه این‌ها مجازات عادلانه.

کتاب‌شناسی قصه‌های عامیانه فرانسه

1. *All the French Fairy Tales*; retold with a foreword by Louis Untermeyer; illus. by Gustavo Dore. Didier, 1946. (Grades 4-6)

تصاویر فوق‌العاده گروری دوره، جلوه خاصی به این کتاب بخشیده است. متأسفانه این کتاب نایاب است، اما شاید بتوان نسخه‌ای از آن را در کتابخانه‌های عمومی پیدا کرد.

2. Aulnoy, Marie, Comtesse d. *The White Cat, and Other Old French Fairy Tales*; arranged by Rachel Field; illus. by Elizabeth Mackinstry. New facsimile ed. Macmillan, 1967. (Grades 4-6)

کتابی جذاب که تصویرهایش به سبک متداول قرن هجدهم ترسیم شده است.

3. Harilland, Virginia. *Favorite Fairy Tales in France*; retold from Charles Perrault and other French storytellers; illus. by Roger Duvoisin. Little, Brown, 1959. (Grades 2-5)

مجموعه پنج قصه جادویی فرانسوی که با شیوه و جذابیت خاصی بازنویسی شده‌اند.

4. More, Marianne. *Puss in Boots, The Sleeping Beauty, and Cinderella*; illus. by Eugene Karlin. Macmillan, 1963. (Grades k-3)

مجموعه آثار یک شاعر شهیر آمریکایی که قصه‌های پرو را ترجمه و بازنویسی کرده است.

5. Perrault, Charles. *Complete Fairy Tales*; tr. From the French by A. E. Johnson and other; illus. by W. Heath Robinson. Dodd, Mead, 1961. (Grades 4-6)

یازده قصه از مجموعه پانزده قصه این کتاب را پرو و مابقی را نویسندگان فرانسوی دیگری روایت کرده‌اند. همچنین، نگاه کنید به

Perrault's Classic French Fairy Tales, illus. by Janusz Gravianski (Meredith, 1974); (Grades 4-6)

6. Picard, Barbara L., Comp. *French Legends, Tales, and Fairy Stories*; illus. by Joan Kiddell-Monroe. Oxford University Press, 1955 (Oxford Myth and Legends Series). (Grades 5-7)

مجموعه‌ای مرکب از قصه‌های حماسی، حکایات جذاب قرون وسطایی و قصه‌های عامیانه فرانسه که با مهارتی ستودنی، از

دیو و دلبر،
از ماندگارترین
نمونه‌های
الگوی رهایی
از زشتی،
به مدد
قدرت عشق
است.



سراسر فرانسه گردآوری و بازنویسی شده‌اند.

تکداستان‌ها و کتاب‌های مصور

7. *Cinderella: or The Glass Slipper*; tr. From Perrault and illus. by Marcia Brown. Charles Scribner's Sons, 1974.

8. *Puss in Boots*; adapted from Charles Perrault and illus. by Hans Fischer. Harcourt, Brace, 1959. See also *Puss in Boots*, illus. by Marcia Brown (Scribner, 1952).

9. *Stone Soup: an Old Tale*; told and illus. by Marcia Brown. Charles Scribner's Sons, 1974. See also *Une Drole de Soupe*, tr. Into French by Hilda Greener Tagliapietra, illus. by Marcia Brown.

10. *The White Rat's Tale: and Old French Tale* by Barbara Schiller; illus. by Adrienne Adams. Holt, Rinehart & Winston, 1967.

اندرو لنگ
در زمینه
قصه‌های عامیانه،
استادی بود
با تسلط
یک قصه‌گو.
او نظریات
مردم‌شناختی
شایان توجهی
در مورد
ریشه‌های
قصه‌های عامیانه
ارائه کرد.

مروری بر قصه‌های عامیانه مطرح انگلستان داستان سه خرس^{۱۸}

تا همین اواخر، این قصه عموماً منسوب به رابرت ساودی^{۱۹} بود؛ چرا که وی این قصه را در مجموعه چهار جلدی خود، با عنوان *دکتر (۱۸۳۷)* به چاپ رسانده بود. البته نسخه منظوم دست‌نویسی با تاریخ سپتامبر سال ۱۸۳۱، در مجموعه آزرین کتابخانه عمومی تورنتو، با عنوان *داستان سه خرس*، نوشته الینور مور^{۲۰} همراه با چند تصویر موجود است^{۲۱} که نشان می‌دهد ظاهراً اصل این قصه متعلق به ساودی نیست. البته ساودی نیز جایی اشاره نکرده که این قصه از آن خودش است. در تقدیم‌نامه نسخه مور می‌خوانیم:

« قصه‌های پرآوازه و تصاویر کودکانه این کتاب را به مناسبت سال‌روز تولد هاریس بروک^{۲۲}، به او تقدیم می‌کنم؛ ۲۶ سپتامبر

۱۸۳۱.»

این نکته نشان می‌دهد که قصه‌های این کتاب، پیش از سال ۱۸۳۱ به وجود آمده‌اند. در هر دو نسخه مور و ساودی، قهرمان،

یک پیرزن ریزه میزه است.

داستان سه خوک کوچک^{۲۳}

در این قصه که همواره برای بچه‌ها جذاب بوده، باز هم گرگ، حیوان شرور ماجراست. در ساختار این قصه، با استفاده از تکرار، ریتم و نام‌آوا، نقطه اوجی دراماتیک پدید می‌آید که (این خصوصیات) روایت آن را برای راویان و قصه‌گوها آسان می‌کند. هنگامی که گرگ به پایان راه می‌رسد و عاقبتی مثل قربانیانش پیدا می‌کند، بچه‌ها مجازات منطقی او و پایان ماجرا را می‌پذیرند.



پیرزن و خوکش^{۲۴}

یک قصه جذاب که اوج‌گیری آهسته و گره‌گشایی سریعی دارد.

هنی پنی^{۲۵} (جوجه کوچولو)

هنی پنی قصه‌ای یک‌دست از حیوانات، با مضمونی تکراری است. در واقع، نمونه مشابه قصه‌های جوجه کوچولو و خرگوش فراری است.

تینی تینی^{۲۶}

این قصه نیز شکل تکراری قصه‌های رایج را دارد. جذابیت فریبنده این قصه برای بچه‌ها، ابتدا به سبب تکرار مدام عبارت «تینی تینی» و بعد، اگر خوب خوانده شود، به دلیل پایان انفجاری‌اش است؛ «بگیرش!»

جک و لوییای سحرآمیز^{۲۷}

این قصه اغلب، در زمره قصه‌های خنده‌دار طبقه‌بندی می‌شود. این قصه‌ها، ماجرای اشتباهات بزرگ و اغلب مضحک یک آدم احق است؛ مانند آن‌چه در قصه‌های گودبرند در دامنه تپه و زنبور، ساز، موش و ساعت به درد نخور اتفاق می‌افتد.

مالی ووپی^{۲۸}

این قصه بی‌نظیر، آوازهاش را مدیون بچه‌هایی است که سر نره‌غول را شیره می‌مالند و سلطنت و پرنسس را به دست می‌آورند. بن‌مایه‌های غنی و جالبی در این قصه ترکیب شده‌اند؛ از جمله خدعه زن غول با دوز و دغل‌هایش و دزدیدن اموال غول و... این بن‌مایه‌ها در تمام قصه‌ها یکی بعد از دیگری، تکرار و طنین‌انداز می‌شوند. ماجرای جابه‌جایی لباس خواب‌ها یا سینه‌ریزه‌ها، به منبعی متعلق به یونان باستان باز می‌گردد.

قصه‌گو خواهد یافت که این قصه، از هر جهت برای نقل مناسب است؛ چرا که کمابیش برای تمام سنین جاذبه دارد و شنیدنش با تصویر تار و مو و بند ترجیع «چه غمی دارد مالی ووپی» و «کارل، دوبار تا حالا، خواستم بیایم اسپانیا» لذت‌بخش است.

قصه سه ابله^{۲۹}

قصه سه ابله، به لحاظ وجه طنزش، یکی از ماندگارترین داستان‌هایی است که در مورد احق‌ها نوشته شد. استیس تامپسون می‌گوید که این قصه «در سرتاسر اروپا و منطقه سبیری» روایت می‌شود. روایت‌های گوناگون آن، براساس روایت اصلی انگلیسی آن که در ویرجینیا پیدا شده و مشابه روایت آفریقایی آن، شکل گرفته است. این قصه برای داستان‌سرایان، شنوندگان زیادی از کوچک گرفته تا بزرگ و از نادان تا دانا، همه را گرد هم جمع می‌کند.

ارباب ارباب‌ها^{۳۰}

این قصه هم خنده‌دار است، اما با روشی کاملاً متفاوت نوشته شده. تضاد میان اختصار قصه و روده‌درازی دختر درباره دلایل آتش‌سوزی، شوکی به خواننده وارد می‌کند که خود سرچشمه آغاز یک کمدی است.

آغاز آخرالزمان^{۳۱}

موتیف تکرارشونده ناامیدی انسانی که به هیأت حیوانی در می‌آید تا این که سر از بدنش جدا می‌شود. درونمایه اصلی این

در این قصه

که همواره

برای بچه‌ها

جذاب بوده،

باز هم گرگ،

حیوان شرور

ماجراست.

در ساختار

این قصه،

با استفاده از تکرار،

ریتم و نام‌آوا،

نقطه اوجی دراماتیک

پدید می‌آید که

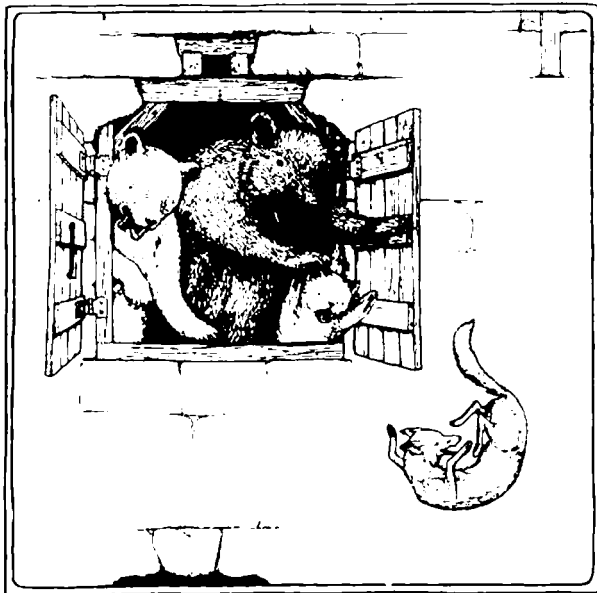
(این خصوصیات)

روایت آن را

برای راویان و

قصه‌گوها

آسان می‌کند.



روایت انگلیسی است که در مجموعه برادران گریم، با عنوان شاهزاده قورباغه‌ای منتشر شده است. جیکبز (جاکوبز) برای روایت قصه‌گویان، سر و شکلی به این داستان داد. بیشتر اوقات در قصه‌های عامیانه، با شیوه بیانی خاصی مواجه می‌شویم که شعر مطلق است. «آغاز آخرالزمان» نیز سبکی شاعرانه دارد با نیروی برانگیزاننده مفاهیم رمزآلود و مربوط به روز حساب، بند ترجیع "my hinny, my heart" نیز بخش دیگری از این اثر کاملاً شاعرانه است.

ماجرای تام بندانگشتی^{۳۳}

شخصیت‌های ریزه میزه، نه تنها همواره برای بچه‌ها جذاب‌اند، بلکه در این‌جا برای خلق یکی از عامه‌پسندترین قصه‌های عامیانه، هم داستان شده‌اند. خواندن بندانگشتی آندرسن، به عنوان یک گونه ادبی، بسیار جذاب است.

تاملن^{۳۴}

این قصه نمونه‌ای برای درونمایه‌ای است که در بیشتر قصه‌های عامیانه جهان وجود دارد؛ ملکه جادویی قهرمان را می‌دزد. پایان این قصه‌ها، همیشه ختم به خیر نمی‌شود.

پادشاه گربه‌ها^{۳۵}

این قصه به درد قصه‌گویان شب هالووین می‌خورد. این داستان در نواحی مختلفی روایت می‌شود. استیس تامپسون شرح می‌دهد که درونمایه این قصه، بر می‌گردد به «روح وقتی می‌رود که مرگ یکی از هم‌نوعانش را همراه بیاورد.» اما بیشترین تأثیر این قصه، جایی است که روح احضار شده در داستان، گربه‌ای است متعلق به دنیای گربه‌ها.

خرگوش و خارپشت^{۳۶}

این روایت، از قصه‌های جادویی معروف برادران گریم، نزدیک‌ترین روایت به نسخه اصلی است و اسلوب نوعی شعر و قصه‌گویی را به وضوح نشان می‌دهد که از طریق ارائه معانی مستتر، قصه‌ای از سنت ادبی انگلیسی به دست می‌دهد. در روایت برادران گریم، داستان در فصل پاییز می‌گذرد و زمان به بار نشستن جوانه گندم سیاه است. روایت **والتر دلامر**، در فصل بهار می‌گذرد و گل‌های پامچال وحشی و طاووسی، ما را به انگلستان می‌برد. او با لطافت بسیاری شوخ‌طبعی و تعریض را در قصه‌اش به کار می‌گیرد و کلماتی را به کار می‌برد که مزه خوبی در دهان بر جای می‌گذارند! در نسخه آلمانی این قصه، خارپشت مانند یک رعیت سنتی حرف می‌زند:

«جلوی دهانت را بگیر، زن! هی در مورد کارهای مردانه فضولی نکن. لباست را عوض کن و بیا بگیر بخواب.» در گفت‌وگویی، دلامر عنوان می‌کند که خارپشت در اصل، ارباب است و تصویر یک نهالستان خوب و یک ارباب با تدبیر در خاطر حک می‌شود. خارپشت می‌گوید:

«این همه قشقرق به راه نینداز و چسان فسان نکن! بچه‌ها خودشان گلیم‌شان را از آب و گل درمی‌آورند. بیا بگیر بخواب.» او برخی قواعد را در متن آلمانی به بازی می‌گیرد؛ وقتی می‌گوید: «وقتی مردها زن می‌گیرند، باید کسی را انتخاب کنند که فقط چیزهایی را که مرد می‌بیند، ببیند!» دلامر با وسواس زیادی این نتیجه اخلاقی را به دست می‌دهد: «و کیف خارپشت حسابی کوک بود؛ چون زنی گرفته بود که مثل خودش بود و شباهتی به خز یا وومبات^{۳۶} یا نهنگ نداشت.»

هنی پنی
قصه‌ای یک‌دست
از حیوانات،
با مضمونی
تکراری است.
در واقع،
نمونه مشابه
قصه‌های
جوجه کوچولو
و خرگوش فراری
است.



دیک ویتینگتون و گربه‌اش^{۳۷}

این هنرمند- نویسنده همه فن حریف، یکی از قصه‌گوییانی است که کارش را با کلمات و تصاویر انجام می‌دهد. در این‌جا، او قصه عامیانه مشهوری را با نثری پویا بازنویسی می‌کند که خوراک مناسبی برای قصه‌گویی فراهم شود. او استعداد فوق‌العاده‌ای در خلق گونه‌ای از تصاویر که متناسب با موضوع داستانش باشد، دارد. در دیک ویتینگتون، تصمیم او مبنی بر قرار دادن خطوط کلیشه لیتوئوم در تصاویر، تناسب بی‌نظیری با داستان خوب و زمان آن ایجاد کرده است. تصاویر سیاه و طلایی کهرنگ، حرکت و نشاط زیادی به تصاویر بخشیده است.

کتاب‌شناسی قصه‌های عامیانه انگلستان

1- Jacobs, Joseph, ed. *English Fairy Tales*; illus. by John D. Batten. 3rd ed. Rev. G. P. Putnam's Sons. 1902 (Grades 2-4)

جوزف جیکبز (جاگوبز) نه تنها یک قصه‌گوی مادرزاد بود، بلکه دست کارآمدی هم در پژوهش داشت. وی به هنگام بازنویسی، ویژگی‌های «نمایشی» و «مفرح» بودن قصه‌ها را حفظ می‌کرد. «چند قصه جادویی انگلیسی» هم یکی دیگر از مجموعه‌های اوست.

2- Manning- Sanders, Ruth. *Peter and the Piskies; Cornish Folk and Fairy Tales*; illus by Raymond Briggs. Roy, 1966 (Grades 3-5)

در این اثر، نق‌نقوها و ...ی کورنوال، همراه با دیو و پری‌ها، حضور به هم می‌رسانند. نق‌نقوها، اجنه ریزه‌میزهای هستند که در معادن زندگی می‌کنند. این اثر جان می‌دهد برای قصه‌گویی.

3- Reeves, James. *English Fables and Fairy Stories*; Illus. by Joan Kiddell-Monroe. Oxford University Press, 1954 (Oxford Myths and Legends Series). (Grades 3-5)

مجموعه‌ای از قصه‌های عامیانه شناخته شده است که ریوز، با آب و تابی کمتر از جیکبز، آن‌ها را روایت کرده است.

4- Steel, Flora Annie. *English Fairy Tales*; illus. by Arthur Rackham. Afterword by Clifton Fadiman. Macmillan, 1962 (The Macmillan Classics). (Grades 3-5)

مجموعه‌ای جذاب شامل چهار قصه مورد علاقه مردم.

5- William-Ellis. Amabel. *Fairy Tales from the British Isles*; Illus. by Pauline Diana Baynes. Fredric ن Warne, 1964 (Grades 4-6)

مجموعه‌ای از قصه‌های عامیانه که از سرتاسر جزایر بریتانیا گردآوری شده است.

قصه سه ابله،
به لحاظ وجه طنزش،
یکی از ماندگارترین
داستان‌هایی است
که در مورد
احمق‌ها نوشته شد.
استیس تامپسون
می‌گوید که این قصه
«در سرتاسر اروپا
و منطقه سیبری»
روایت می‌شود.
روایت‌های گوناگون
آن، براساس روایت
اصلی انگلیسی
آن‌که در ویرجینیا
پیدا شده و مشابه
روایت آفریقایی آن،
شکل گرفته است.
این قصه برای
داستان‌سرایان،
شنوندگان زیادی از
کوچک گرفته تا
بزرگ و از نادان تا
دانا، همه را
گرد هم
جمع می‌کند.

- 6- *Dick Whittington and His Cat*; told and cut in Linoleum by Marcia Brown. Charles Scribner's Sons, 1950.
- 7- *Jack and the Beanstalk*; retold and illus. by William Stubbs. Delacorte, 1966.
- 8- *Little Tuppen; An Old Tale*; illus. by Paul Gal done. Sea bury, 1967.
- 9- *Mr. Miacca: An English Folk Tales*; illus. by Evaline Ness. Holt Rinehart & Winston, 1967.
- 10- *The Story of the Three Bears*; illas by William Stobbs. McGraw-Hill, 1964.
- 11- *The Three Sillies*; illus. by Margot Zemach. Holt, Rinehart & Winston, 1963.
- 12- *The Theree Wishes*; retold and illus. by Paul Galdone. McGraw-Hill, 1961.
- 13- *Tom Tit Tot*; illus. by Evaline Ness. Charles Scribner's Sons, 1965.
- 14- *The Three Little Pigs*; illus. by William Pene du Bois. Viking, 1962.

پی‌نوشت:

- 1- Anthology of Children's literature
- 2- Edna Johnson
- 3- Carrie E. Scott
- 4- Evelyn R. Sickels
- 5- Frances Clarke Sayers
- 6- Houghton Mifflin
- 7- From Charles Perrault, *Fairy Tales* (Dutton, 1916)
- 8- From Andrew Lang. *The Red Fairy Book* (Longmans. Green, 1947)
- 9- From Walter de la Mare, *Told Again* (Knopf, 1927)
- 10- همان
- 11- From Andrew Lang, *The Blue Fairy Book* (Longmans, Green, 1948)
- 12- Countessd's Aulnoy
- 13- Marie Catherine La Mothe
- 14- De Villeneuve
- 15- Mrs. Molesworth
- 16- Juliana Horatia Ewing
- 17- Toads and Diamonds
- 18- From English Fairy Tales: retold by Flora Annie Steel (Macmillan, 1918)
- 19- Robert Southey
- 20- Eleanor Mure
- 21- Children's Literature: Books and Manuscripts; an exhibition November 19, 1954 through February 28, 1955 (The Pierpont Morgan Library. New York, 1954). Item 124
- 22- Horace Broke
- 23- From Joseph Jacobs, *English Fairy Tales* (Putnam, 1892)
- 24- همان
- 25- همان
- 26- همان
- 27- همان
- 28- همان
- 29- همان
- 30- همان
- 31- همان
- 32- همان
- 33- همان
- 34- همان
- 35- From Walter la Mare, *Told Again* (Knopf. 1927)
- 36- نوعی پستاندار استرالیایی شبیه خرس
- 37- Complete text from Dick Whittington, told and cut in Linoleum by Marcia Brown (Scribner, 1950)